

Aangifte- en meldingsbereidheid LHBT's in Groningen >

Een geweldsincident in de binnenstad van Groningen (april 2016), waarbij twee vrouwen vanwege hun seksuele geaardheid zijn mishandeld, gaf aanleiding tot het doen van onderzoek naar de veiligheid van LHBT's (lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders) in Groningen. In mei 2016 is door het COC Groningen en Drenthe een online enquête gehouden onder 430 LHBT's. Hieruit bleek dat discriminatie veel voorkomt. Daarnaast bleek dat geen van de respondenten melding of aangifte deed van het incident. Deze bevinding vormde de aanleiding voor dit vervolgonderzoek naar (ervaren) drempels tot het doen van melding en aangifte, en mogelijke maatregelen om deze drempels weg te nemen.

29% van de
geënquêteerden noemt
incident maar doet geen
aangifte of melding

Ongeveer 1 op de 5 LHBT's in Nederland maakt tenminste eens per jaar een incident mee waarbij sprake is van discriminatie vanwege seksuele geaardheid of genderidentiteit. Rond de 90% doet hiervan geen melding of aangifte. Zelfs bij mishandeling doet 40% geen aangifte (Movisie 2014). Landelijk is het aantal politieregistraties over de grond seksuele gerichtheid gestegen van 1403 in 2014 naar 1574 in 2015 (Politie, Art.1 2016). Homoseksuele mannen en lesbische vrouwen voelen zich zowel op openbare plekken (bv. waar jongeren hangen of in het openbaar vervoer) als in de eigen woonomgeving onveilig dan hetero's. Zij ervaren meer respectloos gedrag van onbekenden op straat, en van personeel van bedrijven en overheidsinstanties. Ze hebben meer ervaring met geweld, waarbij het vooral om meer bedreigingen gaat (SCP 2016).

Kwalitatief onderzoek:
achterliggende redenen
aangifte- en
meldingsbereidheid
onder LHBT's
Groningen

In de groepsgesprekken die voor dit onderzoek in Groningen zijn gehouden wordt vaak in eerste instantie gezegd dat men weinig voorvallen van discriminatie meemaakt, maar bij doorvragen worden incidenten genoemd als nageroepen, uitgescholden of bespuugd worden. Het blijkt dat LHBT's dit ofwel niet beschouwen als discriminatie, of het afdoen als iets onbetekenends; men wil het snel vergeten. Deels zijn dit uitgaansgerelateerde voorvallen, maar ook structureel pestgedrag (bijv. door buurtgenoten of op school) wordt genoemd. De respondenten zijn zich vrijwel allemaal bewust van hun anderszijn in de openbare ruimte en de helft past hun gedrag aan op basis van een inschatting van de (on)veiligheid. *"Het is een bepaalde alertheid die je je eigen hebt gemaakt"*. Deze aanpassing bestaat bijvoorbeeld uit *"zorgen dat je niet opvalt"* en *"dat je niet als lesbisch herkend wordt"*.

Het is bekend dat er sprake is van onderrapportage van meldingen en aangiften van discriminatie vanwege seksuele geaardheid en genderidentiteit. In dit onderzoek is specifiek voor LHBT's in Groningen nagegaan waarom meldings- en aangiftbereidheid laag zijn. Het onderzoek gaat over elementen die daarop van invloed zijn én over maatregelen die de bereidheid kunnen verhogen.

Elementen van invloed op meldings- en aangiftebereidheid van LHBT's >

Uit ander onderzoek: elementen waardoor bereidheid laag is

Hoe kan de onderrapportage van LHBT-discriminatie worden verklaard? Uit eerder onderzoek in Nederland (UvA 2016, Movisie 2011) blijkt dat de volgende elementen van invloed zijn op het (niet) doen van melding of aangifte van een LHBT-gerelateerd incident.

1. Het incident wordt gezien als niet serieus genoeg om aangifte te doen
2. Er is de verwachting dat de politie het incident niet serieus neemt
3. Er zijn gevoelens van schaamte
4. Er is angst dat de daders uitvinden wie aangifte heeft gedaan.

Uit dit onderzoek

In het onderzoek in Groningen worden deze elementen teruggevonden. Ze zijn in de groepsgesprekken verder uitgevraagd. Door respondenten worden de termen aangifte en melding door elkaar gebruikt. Veel geïnterviewden blijken het onderscheid tussen melding en aangifte niet (goed) te kennen. Dit is overigens vanuit de respondent goed te begrijpen: het gaat primair om de keuze tussen 'iets

doen' en 'niets doen', pas daarna wordt overwogen wát. Daar waar dit onderscheid uitdrukkelijk wel gemaakt is in de antwoorden, wordt dit vermeld.

Redenen voor het wel of niet doen van melding of aangifte vallen uiteen in verschillende factoren:

1. Ernst van het incident (*bagatelliseren, willen vergeten, er niet bij stil willen staan*)

De ernst van het incident is van grote invloed op de beslissing om er 'iets mee te doen'. 'Lichte' incidenten, zoals nageroepen of uitgescholden worden, worden afgezwakt en er wordt niet overwogen er iets mee te doen. Nageroepen worden op straat is iets dat men liever direct weer vergeet. "*Je schenkt er geen aandacht aan.*" Met name transgenders (transvrouwen) hebben het gevoel dat als zij respectloos gedrag steeds moeten melden ze een dagtaak zouden hebben.

Veelgenoemde reden voor het niet-melden is dat men zich niet echt geraakt zegt te voelen. "*Als iemand hé homo roept denk ik: En dus? Ik voel me niet beledigd*". Daarnaast ziet men het vooral als een probleem van die ander. "*Zij hebben blijkbaar een probleem met homoseksualiteit*", De schelder (of het groepje) wordt gezien als dom of bekrompen, en: "*Het kan opvoeding zijn, of stoerdoenerij*" en "*Zo iemand weet niet beter en roept maar wat*".

De drempel om een dergelijk 'licht incident' te melden is zeer hoog. Veel respondenten weten niet dat dit kan (zie hieronder), en ook na uitleg heeft men niet het gevoel dit voortaan wel te gaan doen. Opvallend is dat er in de LHBT-gemeenschap wel gepraat wordt over de gebeurtenis, maar vaak alleen met andere LHBT's. "*Als je zoiets meemaakt stap je er snel overheen. Toch deel ik het wel met LHBT-vrienden, dan voel je je even gesteund*". Op de vraag waarom discriminatie-incidenten niet (of minder) onder heterovrienden gedeeld worden, wordt gezegd dat men dan toch vaak verwacht dat het niet helemaal begrepen wordt. "*Bij je LHBT-vrienden vind je steun, bij hetero's weet je dat toch niet zeker, of je hebt veel meer uit te leggen.*"

Er worden ook ernstigere incidenten genoemd waarvoor men niet naar politie of DMG is gegaan (en dit in de toekomst ook niet zal doen). Bijvoorbeeld bespuugd worden tijdens het uitgaan, geweigerd

worden bij een kroeg, opmerkingen van burens, of geduwd worden gepaard met homodiscriminerende opmerkingen. De meeste respondenten zeggen dat er sprake moet zijn van ernstige bedreiging of fysiek geweld, *“dat zichtbaar is”*, willen zij verdere stappen ondernemen.

Een deel van de geïnterviewden zegt na het gesprek waarschijnlijk eerder melding te gaan doen. *“Nu we het er zo over hebben voel ik sterker hoe erg het toch wel is, dat het eigenlijk niet kan in Nederland. Dan moet je zelf een stap zetten, dat is natuurlijk zo.”*

2. Onbekendheid (met instanties, met procesgang), gebrek aan informatie

Driekwart van de respondenten is niet bekend met het discriminatiemeldpunt Groningen (DMG). Enkelens weten van het bestaan maar hebben nooit aan de mogelijkheid gedacht om daar melding te doen van LHBT-discriminatie. Het discriminatiemeldpunt wordt geassocieerd met discriminatie op grond van etniciteit of religie. Ook meent een deel van de geïnterviewden dat het antidiscriminatiebureau een landelijke organisatie is, of *“iets Amsterdams”*. Respondenten die het DMG kennen, kunnen niet zeggen wat er (waarschijnlijk) gebeurt bij het doen van een melding. Het is vaak onduidelijk wat het nut van een melding is, *“Wat je er zelf aan hebt”* en hoe dit proces gaat verlopen.

De politie is uiteraard geen onbekende. Respondenten kunnen redelijk inschatten wanneer een aangifte zinvol is (zoals bij zicht op een dader). Allen geven aan pas dan aangifte te overwegen wanneer er sprake is van ernstige (aanhoudende) bedreiging, aanhoudende pesterijen en/of fysiek geweld. Wat er precies gebeurt rondom een aangifte is vaak niet bekend, maar dit weerhoudt het merendeel van de geïnterviewden er niet van aangifte te doen wanneer de situatie als ernstig wordt ervaren. Onder enkele respondenten leeft het idee dat NAW-gegevens van de aangever bij de verdachte bekend zouden worden. Wanneer dit zo is, vormt dit een hoge drempel tot het doen van aangifte.

Er heerst onzekerheid over hoe serieus men genomen wordt wanneer men met een LHBT-incident bij de politie komt, en in hoeverre men zich begrepen/gehoord zal voelen (zie verder onder beeldvorming).

Enkele respondenten hebben ervaring met het doen van aangifte vanwege een niet-LHBT-gerelateerd gebeurtenis. Deze ervaring (Voor de meeste mensen een eerste indruk) is van grote invloed op de beslissing om in het vervolg naar de politie te gaan. Vooral het feit dat men na een aangifte niets meer hoort, vormt een drempel voor toekomstige melding of aangifte. Ook de mate waarin de respondent zich serieus genomen voelt speelt mee. *“Als een aanrijding al niet serieus wordt genomen, zal ik dit maar helemaal laten zitten.”*

Vrijwel alle respondenten kennen het COC. Een klein deel zegt vermoedelijk naar het COC te gaan bij een incident. Bij het COC denkt men niet in de eerste plaats aan een organisatie waar men zich toe wendt bij discriminatie. Men vermoedt dat het COC informatie over LHBT-discriminatie en melding kan geven. Een kleine groep respondenten merkt op zich juist tot het COC te wenden vanwege het begrip, het luisterend oor dat men daar zal vinden.

3. Inschatting van het nut (gevolgen, kansrijkheid, persoonlijke baat)

Respondenten schatten in veel gevallen in dat het niet veel zin heeft om melding of aangifte te doen. Dit hangt samen met de onbekendheid met de procesgang (drempel 2): de gevolgen van een melding bij het discriminatiebureau zijn vaak niet bekend, waardoor het idee leeft *“Dat je er weinig aan hebt”*. Geïnterviewden vinden wel dat er aandacht moet zijn (komen) voor LHBT-discriminatie, maar cijfermatig nut van melden wordt weinig erkend. Het beeld heerst dat melden bij DMG of politie *“Vooral een cijfertje oplevert”* en niet zal leiden tot interventies. Een respondent verwoordt dat als volgt: *“Melden alleen levert zo weinig op, niemand merkt er iets van. Je wilt dat de dader het voelt, zoals bij die jongen wiens stage geweigerd werd. Via Facebook en de pers bijvoorbeeld”*.

Het algemene beeld van aangifte is dat *“De daders toch niet gepakt of vervolgd worden, dat zag je bij die twee vrouwen”* (zie drempel 5, beeldvorming).

Een andere drempel voor het niet doen van melding ligt op persoonlijk vlak. Men verwacht bij een ernstig incident *“ook je verhaal kwijt te kunnen”*, een luisterend oor, niet per se als slachtoffer, en zeker niet enkel een administratieve afhandeling. Men wil persoonlijk baat hebben bij het doen van aangifte of melding. Deze functie verwacht men vooral van het COC, sommige respondenten noemen in dit verband ook slachtofferhulp.

4. Mate van legitimiteit (ervaart men het als een gedeeld probleem)

Een grote drempel voor het doen van melding of aangifte vormt het gebrek aan (ervaren) legitimiteit van het probleem. Respondenten ervaren niet dat gediscrimineerd worden omdat je homo of transgender bent een gedeeld probleem is, dat het gerechtvaardigd is om vanwege je geaardheid een beroep te doen op politie. Men vermoedt onvoldoende draagvlak: *“Homoseksualiteit is meer en meer maatschappelijk geaccepteerd, maar bij een instituut als de politie verwacht je niet direct gedeelde erkenning”*. Een respondent zegt: *“Je voelt dat het jouw probleem is, het is niet zoals een inbraak, waarbij je aanvoelt dat een agent dat snapt omdat ie zelf ook wel eens ‘n inbraak meegemaakt kan hebben. Dat vindt iedereen erg, zeg maar”*. Er zijn zelfs respondenten die hiervoor begrip tonen, die niet verwachten dat *“De heterowereld het erg gaat vinden dat er ergens een homo geweigerd wordt”*.

Aangifte doen omwille van seksuele gerichtheid ervaart een deel van de geïnterviewden als opnieuw uit de kast komen omdat zij vermoeden dat *“De gemiddelde agent niet inlevend is”*. *“Dan moet je weer aan de slag met je homo zijn, dat heb je wel gehad”*.

Bovendien ervaart een deel van de geïnterviewden dat *“Je je als groep niet zwak moet tonen”*. Men doet geen aangifte of melding omdat dat voelt als *“Je laten kennen”* of *“Het niet zelf op kunnen lossen”*. Het is volgens sommigen een zwakgebod om bescherming te (moeten) zoeken bij autoriteiten wanneer het gaat om lichte vormen van LHBT-discriminatie. Bovendien zeggen velen door het leven heen een dikke huid te hebben gekweekt. *“Zolang je je kunt herinneren ben je anders. Je weet inmiddels wel dat je nooit overal met open armen ontvangen zult worden”*. Dit leidt bij een deel van de respondenten tot het gevoel dat men LHBT-discriminatie het beste zelf kan oplossen, dient te dragen, en tot een zekere argwaan tegenover instanties zoals de politie.

5. Beeldvorming van de politie (algemeen en Roze in Blauw)

Er is over het algemeen vertrouwen in de politie. Nagenoeg alle respondenten zouden met een ernstig LHBT-gerelateerd incident (ernstige bedreiging, aanhoudende pesterijen en/of fysiek geweld) naar de politie gaan. Een respondent merkt op: *“Vertrouwen in de politie ja, wat betreft inbraak en ongeval, maar het imago is toch dat bij homo-incidenten weggekeken wordt”*.

Verschillende meningen en ideeën vormen tezamen dit beeld (dat een drempel opwerpt voor het doen van melding of aangifte):

- Politie is te druk voor dit soort zaken, geeft hier geen prioriteit aan.
- De daders worden toch niet gepakt (ook gevoed door media, dit is breder dan LHBT-zaken).
- Politie is er voor geweld en inbraak, niet voor emotionele zaken.
- Bij de politie ben je een nummer: een emotioneel verhaal wordt heel feitelijk opgenomen, met een onderscheid tussen dader en slachtoffer, daar waar geïnterviewden eigenlijk gehoord willen worden, bijstand willen, niet gezien willen worden als slachtoffer.
- Bij de politie bots je op een muur van onverschilligheid voor dit soort gevoelige onderwerpen. *“Het beeld van de politie is dat het machomannen zijn die niet heel inlevend zijn, niet altijd gunstig reageren op andersdenkenden en andersvoelenden, en weinig sensitief.”*

Ongeveer de helft van de respondenten kent Roze in Blauw. Men noemt evenementen zoals de Roze Zaterdag en de Gay Pride. Deels is Roze in Blauw alleen bekend van de media, door de aanwezigheid in Amsterdam tijdens de Gay Pride. Een deel van de respondenten vermoedt daarom dat Roze in Blauw alleen in Amsterdam bestaat, of *“Een gelegenheidsgebeuren was voor de gay pride”*. De respondenten menen dat Roze in Blauw er vooral is voor zichtbaarheid: *“Op zo’n dag wil de politie laten weten dat ze er ook zijn voor gays.”* Op een enkeling na, kan niemand van de respondenten verwoorden wat de functie van Roze in Blauw is (behalve de zichtbaarheid). Men geeft aan dat het bestaan van Roze in Blauw op zich positief is, maar dat het een *“rare keuze”* is dat Roze in Blauw er alleen is op gay evenementen. *“Daar wordt niet gediscrimineerd hoor”*. De politie zou *“de diversiteitsboodschap overal, aan een zo breed mogelijk publiek uit moeten stralen”*.

Het wegnemen van drempels: oplossingsrichtingen >

Voor het benoemen van maatregelen is gekeken naar eerder onderzoek, naar concrete beleidsmaatregelen in andere gemeenten en naar de mogelijke oplossingen die uit de interviews naar voren komen.

Oplossingsrichtingen uit ander onderzoek

Recent onderzoek (UvA 2016) toont aan dat het belang van goede informatievoorziening door de politie groot is. Meer duidelijkheid over het proces van aangifte (en de boodschap dat de politie er is voor LHBT-gerelateerde incidenten) leidt tot een hogere mate van vertrouwen in de politie, wat weer gerelateerd is aan meer aangiftebereidheid. Ook de bejegening door de politie is van groot belang voor het vertrouwen in de politie. Wanneer de aangever begrip vindt bij de politie, en serieus genomen wordt, stijgt het vertrouwen in de politie. Dit is van belang voor verder politiecontact, maar ook voor het doorvertellen van de ervaring binnen de LHBT-gemeenschap. Dit laatste blijkt ook een factor te zijn in de overweging om aangifte te doen (UvA 2016).

Concrete maatregelen elders in het land

In Utrecht bestaat sinds 2010 de 'Gay Alert', een meldnummer dat gebeld kan worden bij LHBT-gerelateerde incidenten. Gay Alert is bedoeld om melding te stimuleren en in een vroegtijdig stadium te kunnen reageren op beginnende treiterijen en overlast in de woonomgeving. Daarmee is het een nuttige stap om verdere escalatie te voorkomen. Daarnaast is het een laagdrempelige ingang voor mensen die twifelen over het wel of niet doen van aangifte. Gay Alert is onderdeel van het Klant Contact Centrum (KCC) van de gemeente Utrecht, die de melding met voorrang doorgeeft aan de gebiedsmanager veiligheid in de betreffende wijk. Deze zal de melding met het slachtoffer bespreken en vervolgens in overleg met de betrokken instanties zoals politie, woningbouwcorporaties en de belangenorganisaties voor homoseksuelen, actie ondernemen (gemeente Utrecht 2010). In 2012 bleek uit evaluatie dat de Gay Alert succesvol was. De methode werd weliswaar bewerkelijk genoemd maar zeer de moeite waard. Er waren enkele daders opgepakt.

De Gay Alert is de enige maatregel *direct* gericht op toename van melding en aangifte. De volgende maatregelen zijn hieraan gerelateerd.

- De gemeenten Rotterdam, Schiedam, Alkmaar en Capelle aan de IJssel hebben als onderdeel van hun lokale LHBT-beleid (tijdelijk) ingezet op zogenoemde LHBT-ambassadeurs. Zij bespreken LHBT-issues op plekken waar zichtbaarheid en acceptatie van LHBT's nog niet vanzelfsprekend is, onder meer bij scholenkoepels, sportverenigingen, verzorgingshuizen en in etnische kringen (migrantenjongeren, vluchtelingenorganisatie).
- Om zicht te houden op lokale cijfers zet de gemeente Oss (momenteel) een onderzoek uit naar hoe inwoners denken over LHBT's en hoe veilig LHBT's zich voelen. Gemeenten Leidschendam-Voorburg, Delft en Zoetermeer laten een monitor ontwikkelen die de (on)veiligheidsgevoelens van LHBT's meet.
- In 2013 stelde Politie Rotterdam een Meldpunt Roze in Blauw in. Met dit meldpunt voor LHBT-burgers richt de Eenheid Rotterdam zich rechtstreeks tot de LHBT-doelgroep. Via het meldpunt kunnen LHBT-burgers melding maken of aangifte doen van discriminatie op grond

van seksuele gerichtheid. Een kernteam van het netwerk Roze in Blauw zorgt voor de ondersteuning, begeleiding en monitoring van meldingen en aangiften die via het meldpunt binnenkomen. Het meldpunt bestaat uit een apart telefoonnummer en een e-mailadres.

- In 2010 heeft in Leiden een campagne gelopen tegen hatecrimes. Door middel van posters werd opgeroepen melding te doen van hatecrimes (bijbehorende website hatecrimes.nl is niet meer actief). Deze actie was een samenwerking van COC Leiden, Bureau discriminatiezaken en Politie Hollands Midden.
- In onder meer de gemeente Utrecht is in samenwerking met COC Midden Nederland een training op LHBT-sensitiviteit aan politieagenten in wijkteams gegeven.

Uit dit onderzoek: oplossingsrichtingen

Uit het onderzoek in Groningen komen verschillende maatregelen naar voren die de drempels tot het doen van melding en aangifte kunnen wegnemen. Deze maatregelen corresponderen met de genoemde drempels (vorig hoofdstuk).

1. Informeer

Informatieverstrekking is een belangrijke oplossingsrichting. Realiseer je dat burgers niet dagelijks contact hebben met politie, meldpunt of gemeente, en dat informatie wegebt. Voor DMG geldt: maak de organisatie bekender, besteed daarbij aandacht aan LHBT's, aan het meldproces, en informeer ook *waarom* melden nut heeft. Benoem bovendien dat bij DMG aandacht is voor de emotionele kant van discriminatie-incidenten. Voor de politie geldt: informeer wat er gebeurt bij een discriminatie gerelateerde aangifte. Specifiek voor Roze in Blauw: treed in de publiciteit en maak duidelijk wat de functies van Roze in Blauw precies zijn.

Voor respondenten is het onduidelijk hoe DMG te bereiken is. Op basis van de landelijke campagne ('Zet een streep door discriminatie') realiseert men zich niet dat je in Groningen terecht kunt en dat het DMG laagdrempelig is. Communiceer zichtbaar het telefoonnummer en (web)adres waar men melding kan doen.

Let op welke kanalen gebruikt worden voor informatieverstrekking en waar de LHBT-gemeenschap te bereiken is. Een deel van de LHBT's 'verwacht' online informatie te vinden, anderen via homohoreca, sommigen via 'oude' informatiekkanalen zoals de bibliotheek of lokale pers. Campagnes zoals posters in bushokjes bereiken een ruimer (dan LHBT) publiek en tonen ook breed dat de anti-discriminatie boodschap door gemeente en politie belangrijk gevonden wordt.

2. Wees zichtbaar

Alle betrokken organisaties kunnen zich duidelijker profileren als organisatie die LHBT-discriminatie serieus neemt.

De politie wordt nog onvoldoende gezien als organisatie die er ook is voor LHBT-gerelateerde incidenten. Profileer je naar een breed publiek als organisatie die er voor iedereen is, ook bij discriminatie, en niet alleen bij geweldsincidenten of inbraken. Roze in Blauw dient niet alleen aanwezig te zijn op gay-evenementen; profileer je ook buiten de gay scene.

Communiceer wat er door samenwerkende partijen (gemeente, politie, COC, DMG) wordt gedaan aan acceptatie van seksuele diversiteit en veiligheid. Dit is met name een taak voor het COC. Ook op de gemeente site kunnen samenwerkende partijen en doorverwijzingen genoemd worden.

Op de website van de gemeente kan een concrete vermelding staan dat het bestaande meldpunt voor overlast er óók is voor bedreigingen en treiterijen in de woonomgeving. Zorg er vervolgens voor dat meldingen hier goed uitgevraagd en opgepakt worden (vergelijkbaar met de Utrechtse Gay Alert).

De gemeente kan het vertrouwen wekken van (LHBT-)burgers door snel op te treden bij incidenten (dit kan door een korte lijn met politie en COC), het zichtbaar steunen van diversiteit door aanwezigheid (bijvoorbeeld: burgemeester bezoekt slachtoffers).

DMG is niet bekend genoeg als organisatie die er ook is voor LHBT-discriminatie. Het discriminatiemeldpunt wordt vooral geassocieerd met discriminatie op basis van huidskleur en geloof. Een eigen campagne die gericht is op LHBT-discriminatie, maar ook vermelding op LHBT-gerelateerde websites en informatie op openbare en LHBT-plekken in de stad kan hierin verandering brengen.

Het COC dient zich zichtbaarder te profileren als organisatie waar LHBT's (ook) terecht kunnen bij discriminatie. Er is behoefte aan steun en een luisterend oor na een discriminatie-incident. Hiervoor wordt het COC deels al gevonden maar dit kan sterker neergezet worden. Bovendien kan het COC deze 'vertrouwenspositie' nog meer benutten door ook een doorverwijsrol (naar DMG en politie) te vervullen.

Professionals kunnen een grotere rol hebben als het gaat om zichtbaarheid en het zichtbaar steunen van diversiteit. Train hen om bij discriminatie niet weg te kijken maar het bespreekbaar te maken, en slachtoffers te wijzen op COC, politie en DMG. Dit geldt vooral in het onderwijs, maar ook bijvoorbeeld jongerenwerkers, sportcoaches en mensen in de zorg.

3. Houd zicht op aantallen

Er zijn veel incidenten die 'niet erg genoeg' gevonden worden om er iets mee te doen. Deze worden niet gerapporteerd, niet bij de politie, niet bij het DMG. Een oplossing voor deze onderrapportage is het *ophalen* van deze gegevens in bv. een tweejaarlijkse enquête of een kwalitatief onderzoek naar de veiligheidsbeleving van LHBT's in Groningen.

Om zicht op verborgen vormen van discriminatie - zoals pesterijen en bedreiging - te houden, kunnen daarnaast schoolvertrouwenspersonen, jongerenwerkers, buurtregisseurs en dergelijke worden uitgevraagd op aantallen.

4. Breder: Preventief, educatie

Hoewel niet *direct* gerelateerd aan aangiftebereidheid ligt er een oplossing in preventie. Voorlichting en educatie zijn het belangrijkste instrument in het voorkómen van discriminatie. "*Jong beginnen, laten zien dat homoseksualiteit er is, dat het normaal is*", maar ook "*het hebben van een voorbeeld, rolmodellen in het onderwijs*"; dit soort opmerkingen zijn veel genoemd als oplossingsrichting. Hierin vervullen DMG en het COC reeds een rol. Beide partijen kunnen hierin meer samenwerken. Ook in het onderwijs kan kennis verspreid worden over het doen van aangifte en melding.

Onderzoeksverantwoording >

Doelgroep

Voor dit onderzoek zijn 46 volwassen LHBT's geïnterviewd die wonen in de gemeente Groningen en/of lid zijn van een Groningse LHBT-organisatie. 19 van hen zijn de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd vanwege seksuele gerichtheid of identiteit. Gestreefd is naar variatie in de onderzoeksgroep in termen van gender, leeftijd en seksuele gerichtheid. 46 Personen zijn geïnterviewd: 24 homoseksuele mannen, 14 lesbische vrouwen, 4 biseksuele vrouwen en 4 transgenders. De onderzoeksgroep varieerde in leeftijd van 19 tot 73 jaar.

Methodieken

Het onderzoek omvatte de volgende methodieken:

- Documentstudie
- Gestructureerde groepsgesprekken met:
 - Studentenvereniging Ganymedes (n=3),
 - Gemengd Dameskoor (n=4),
 - Transgendergroep Groningen (n=4),
 - Regenboogcafetaria Ons Moeke (n=10),
 - Roze Salon (50+) (n=5),
- Duo-gesprekken met LHBT's uit Groningen die -gestart in persoonlijk netwerk- via sneeuwbalmethodie zijn gevraagd (n=10)
- Telefooninterviews met respondenten (n=10) uit de online enquête van mei 2016

Bronnen

I&O Research (2016). *Discriminatieklimaat Groningen. 2-meting.*

Landelijke Vereniging tegen Discriminatie (LVtD) (2015). *Monitor Discriminatie Noord-Nederland 2015.*

Landelijke Vereniging tegen Discriminatie (LVtD) (2016). *Kerncijfers 2015.*

Landelijk overzicht van klachten en meldingen over discriminatie, geregistreerd bij de antidiscriminatievoorzieningen.

Ministerie van Veiligheid en Justitie, CBS. (2016). *Landelijk rapport Veiligheidsmonitor 2015.* Editie 8.

Ministerie van Veiligheid en Justitie (9 mei 2016). *Antwoorden Kamervragen over een mishandeling van een lesbisch stel in Groningen.*

Movisie (2011). *Handreiking homo-emancipatie. LHBT's en veiligheid.*

Movisie (2015). *Samenvatting Lokaal LHBT-beleid 2014 per gemeente.*

Politie. Art.1 (2016). *Discriminatie-cijfers in 2015. Een rapport over registraties van discriminatie-incidenten door de politie, en meldingen bij antidiscriminatievoorzieningen en andere organisaties in Nederland.*

Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) (2016). Kuyper, L. *LHBT-monitor 2016: Opvattingen over en ervaringen van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender personen*.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (2009). *Homo-emancipatiebeleid*. Brief van de Ministers van Justitie, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Binnenslandse Zaken. Vergaderjaar 2009–2010, 27 017, nr.58.

Universiteit van Amsterdam (UvA) (2016). Feddes, A.R. & Jonas, K.J. *LGBT Hate Crime, Psychological Well-Being, and Reporting Behaviour: LGBT Community and Police Perspectives*.

WODC (2016). Weijer, S. van de & Bernasco, W. *Aangifte- en meldingsbereidheid: Trends en determinanten*.

destadutrecht.nl/gay-alert-vanaf-vandaag-bereikbaar/ [geraadpleegd op 6 oktober 2016]

<http://www.cocmiddennederland.nl/wp-content/uploads/2014/11/Roze-Stembusakkoord-Utrecht.pdf> [geraadpleegd op 2 oktober 2016]

<http://www.dvhn.nl/groningen/Burgemeester-neemt-geweld-tegen-lesbiennes-hoog-op-21250673.html> [geraadpleegd op 1 oktober 2016]

<https://www.ocwincijfers.nl/emancipatie/inhoud/lhbt/meldingen-van-homodiscriminatie> [geraadpleegd op 1 oktober 2016]

<https://www.politie.nl/themas/roze-in-blauw.html> [geraadpleegd op 1 oktober 2016]

<https://radar.nl/read/lhbt-meldpunt-bij-politie> [geraadpleegd op 6 oktober 2016]

Colofon

Oprichtgever: Gemeente Groningen

Medefinanciers: COC Groningen en Drenthe en Stichting LGBT Groningen

Uitvoerder: bureau EEVAA

© 2017

